

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Digesti Novi

Bartolus

Lvgdvni, M.D.LXVII.

Ad legem Pompeiam de parricidijs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96158](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96158)

LEX V.

- 1 Qui per alium facit. fingitur per seipsum facere.
- 2 Popularis. qui mdat nobili q faciat homicidium. vel ei prestat auxilium. punitor pena. qua punietur nobilis. Scientia sola quando quis punietur.

Mrum. *¶* Not. tibi perinde. et vide. gl. fin. que incipit. at pl^o puniant. *¶* Que cit p se facere videt. l. i. §. de iuris. s. de vi. et arma. Sed in ipse occidit. no tenetur lege Pompeia de parricid. Quo ergo tenetur hac pena. *¶* De gl. hic mirat. *¶* Justit. de pub. iud. s. alia. *¶* Ho in summa hui^o titul. Adde casum admiratio nis. *¶* Ha est quedam fictio. q qui per alium facit. per seipsum facere vt. in fictionibus regunt extrema habilia. vt not. in l. i. §. de ioh. dona. *¶* pbat. s. ad leg. a. quill. hinc scriptura. cum ergo no potest facere parricidium per se. qo pot fingi fecisse per alium. *¶* Rñ. fictio requirit extrema habilia. s. in genere suo. non in casu illo de quo loquimur. sufficit ergo. q ille qui mandavit hoc. vel fuerat confectus. potuit committere parricidium in gñe in partes. vt plene scripti in l. i. §. qui a emptore. s. de vluca. circa fictio. ne translatus. *¶* Et ista legem in parte ista in dno ad q. *¶* Si popularis mdat nobili q faciat homicidium. vel ei prestat auxilium.

- b punietur pena qua punietur nobilis. *¶* Si ipse sit popularis. vt in hac lege casus est. qz inspicitur qualitas. que est in faciente. non qualitas que est in madante. vel auxiliante. *¶* Hunc passum de diuersitate qualitatis inter facientem. et auxiliantem. *¶* Simil. dicam in l. i. §. qui op^o. s. de furt. *¶* Itē dicit. qz hic coscicus tene de parricid. *¶* Contra. *¶* qz de scientia sola quis non debet puniri. l. culpa caret. *¶* de reg. iur. *¶* c. no est sine culpa. de reg. iur. lib. vi. gl. huius timore. dicit hic coscicus subaudi. *¶* et participes. *¶* nihil allegat. forte mota est per illud qd no. in alio legibus. *¶* Contra hac gl. videtur casus in l. i. §. cod. *¶* Soli volumus sustinere gloss. dicamus sic. *¶* qz sola scientia quis non debet puniri. nisi quando maleficiū debet committi in personam cuius potestati est subiectus vt si seruus est sciens de morte domini. l. i. §. hoc autē. s. ad Syl. vel in filio si fuit sciens de morte patris. vt s. eo. l. §. Idē de vassallo. si fuit sciens de morte dñi. eadem ratione. *¶* Item de eo. qui fuit sciens de turbatione ciuitatis sue. vel de alio commisso in ciuitatem suam. vel in principem. l. quisquis. *¶* in fi. ad leg. Julia. maic. *¶* In alio autem videtur. q non sufficit sola scientia. nisi sit participes delicti. *¶* not. hic. *¶* de culpa caret. *¶* in d. canon est sine culpa. sed contra hanc glo. videtur text. *¶* fo. tit. *¶* Justit. de pub. iud. s. alia. vbi ponit de confectis per se. *¶* de participibus per se. *¶* sed postulum geam intelligere secundum distinctionem procedentem. licet videatur fieri violenta illi littere.

ADDITIONES.

- a *¶* Doma. *¶* Utrum. *¶* Vide ang. in l. i. c. de nli. agg. non rum. vbi non allegant istam legem contra Bar. dixit c. sicut dignum. s. h. de homic.
- a *¶* Alex. *¶* Qua punietur nobilis. *¶* Contrarium tenet Bal. in l. non ideo de accusationib.
- c *¶* Alex. *¶* Confictus tenetur. *¶* In confictis puniantur. adde Bar. in l. i. §. in eo. s. ad Syl.
- d *¶* Alex. *¶* Dicitur sic. *¶* Vide qd not. Bar. in l. omnes. *¶* c. de agric. *¶* et cens. lib. i. *¶* qd not. Bar. *¶* qd ibi dixi in l. merum. s. §. licet. s. quod me. cau.
- e *¶* Alex. *¶* In iustis sue. *¶* Ho. qz sciens proditores concitantes. *¶* et reclans. tenetur pena. *¶* sed Bal. apud Jo. lo. etiam. *¶* de do. *¶* Bonato de Barbadois. *¶* consuluit contrarium. *¶* et ideo dicit. qz anima Bar. *¶* omnium. *¶* qui eū sequuntur. cruciantur in inferno. *¶* no. cano. in c. h. de his qui filio. *¶* Et de hac reuelatione. vide etiā quod no. *¶* Joan. *¶* And. in c. *¶* Petrus. *¶* de homi. *¶* et Spe. in tit. de leg. s. iuxta. in vers. qz si amici. *¶* qd dixi post Bar. in l. in ciuile. *¶* c. de fur. *¶* videtur tamen. qz pater non tenetur reuelare filium. *¶* per text. in l. milites agrum. *¶* de fero. *¶* de re. *¶* militat. *¶* Et an ex simplici cognitione. sine ordinatione de faciendo tractatu. quis debeat puniri. vide in l. si amici. s. de adul. *¶* Et his adde Bar. in l. i. §. occisum. s. ad Syl. *¶* Et no. qz si statutum punit tractatum facientem. non requiritur confirmatio delicti. *¶* ita dicit Abb. *¶* Sic. in c. na nuper extra de his que fi. ap. *¶* per text. *¶* gl. ibi. *¶* quod no. *¶* Bal. in l. aduersus. *¶* de fur.
- f *¶* Claud. de Seyll. *¶* Quisquis. *¶* Etia hoc vide *¶* Panoz. *¶* singulariter exponentem limitantem in cap. i. de restit. *¶* spol. *¶* at. *¶* pro ista materia facit etiam quod no. idem *¶* Panoz. in cap. quanto. *¶* de sentent. *¶* excomm. *¶* et in cap. sicut dignum de homicid. *¶* et An. *¶* ge. *¶* August. in trac. *¶* malefic. in verb. *¶* che. *¶* may. *¶* tradita *¶* mia. *¶* et c.
- g *¶* And. *¶* Barb. *¶* Sed postumps. *¶* Adde Bal. in c. de off. *¶* dele. *¶* p. isto. *¶* viti. *¶* dicto *¶* Barto.

LEX VII.

- 1 Auxilium dare dicitur. qui mutat pecuniam.

Sciente. *¶* Not. hac legem q qui mutat pecuniam ad ista talia. videtur da re. *¶* an. *¶* et fauorem. *¶* simile habuistis in l. i. §. ad leg. *¶* Jul. *¶* maic. *¶* Citi. *¶* no. *¶* gl. *¶* bin. *¶* verb. *¶* cauerit. *¶* que dicit. *¶* et nota arg. *¶* contra *¶* pro. *¶* cnetas.

ADDITIONES.

- a *¶* Alex. *¶* Si sciente. *¶* Adde tamen q gl. in c. sicut quedā. *¶* et ibi *¶* Bar. *¶* chi. *¶* xiiij. *¶* dist. *¶* dixit. *¶* q si quis habet et procuratore. *¶* vel factorē ad bancum *¶* pro mutandis pecuniis subvultis. *¶* q tales procura tores *¶* vel factores non tenentur ad restitutionem dictarum *¶* vlu rarum. *¶* Et ad hoc facit qd not. *¶* Bar. in l. non solum. *¶* s. de lica.
- b *¶* Alex. *¶* Not. *¶* Et ad gl. *¶* hic adde *¶* Inno. *¶* et Jo. *¶* And. in c. *¶* Ad. *¶* chael. *¶* de vlu. *¶* Vide *¶* Rapum *¶* alex. *¶* xiiij. *¶* et *¶* Ro. *¶* no. *¶* cclxxv.

LEX IX.

Domiens delinquens. an puniatur. *¶* Dicimus forma re. *¶* qui dormiendo alium percussit. *¶* Dicam alibi. *¶* vt dicitur q tenetur. *¶* l. si serus. *¶* seruus. *¶* s. si fornicarius. *¶* s. ad leg. *¶* a. *¶* qui. *¶* In contrarium videtur q non. *¶* qz parricid est vicio naturali. *¶* l. fluminis. *¶* s. vitium. *¶* s. de dam. *¶* infec. *¶* Sol. *¶* fm. *¶* Sol. *¶* de a. *¶* cug. *¶* nam aut iste talis sciebat hoc euenire sibi. *¶* tuc sibi debet prouidere vt iaceat solus. *¶* vel vt nemo sit in camera sua. *¶* qz non fecit est in culpa. *¶* et propter culpam tenetur. *¶* si cut putator arboris. *¶* qui non admonuit transeuntes. *¶* l. iij. *¶* §. i. *¶* tit. *¶* i. *¶* l. i. *¶* putator ad leg. *¶* Aquil. *¶* Si vero hoc non sciebat sibi euenire. *¶* tunc ei par citur. *¶* nam dormiens equiparatur furioso. *¶* l. i. *¶* §. i. *¶* s. de ac. *¶* i. *¶* pos. *¶* et ibi not. *¶* sed furiosum non tenetur. *¶* l. infans. *¶* s. tit. *¶* i. *¶* ergo. *¶* et c.

ADDITIONES.

- a *¶* Alex. *¶* Sol. *¶* de cu. *¶* Vide *¶* Bar. in l. vt vim. *¶* s. de iust. *¶* i. *¶* iur. *¶* et cum dem in repe. *¶* l. i. *¶* c. vnde. *¶* vt. *¶* Et vide *¶* Det. *¶* de *¶* Anchin. *¶* c. i. *¶* §. de *¶* homi. *¶* et vide *¶* Flo. in d. *¶* s. si fornicari. *¶* et *¶* Sol. *¶* de *¶* cu. *¶* l. dotes. *¶* s. de *¶* offi. *¶* p. *¶* et vide *¶* gl. *¶* xv. *¶* q. *¶* c. *¶* san. *¶* et merito. *¶* vide *¶* Ro. in l. i. *¶* s. ad i. *¶* p. *¶* c. *¶* de *¶* acqui. *¶* possel.

Ad legem Corne. de falsis. Titu. x.

LEX I.

- 1 Testis accipiendo pecuniam. vt verū dicat. committit falsum.

Dena legis. *¶* Diuidit in tres partes. *¶* Primo loquit de eo qui vere falsum commisit. *¶* et in hoc ponitur septem. *¶* vel octo casus. *¶* Secundo loquitur de eo qui commisit quasi falsum. *¶* Tertio ponit pena falsi. *¶* Secūda ibi ad testamenta. *¶* Tertia ibi. *¶* pena. *¶* Et dicit prima pars loquitur in scribente falsum. *¶* vel in eo qui tradidit dicta testium falsa iudici *¶* De falso teste dicam infra. *¶* C. Quero. *¶* qd quis accipit pecuniam. *¶* vt dicat testimonium verum. *¶* et dicitur tenetur pena falsi. *¶* sicut dicimus in indice. *¶* qui accipit pecuniam. *¶* vt vetam sententiam det. *¶* l. i. *¶* §. de *¶* codi. *¶* ob. *¶* tur. *¶* cau. *¶* Ratio est qz deponentes testes debent facere gratis *¶* no *¶* ob pecuniam *¶* vt *¶* p. *¶* pro. *¶* s. *¶* ergo *¶* et c. *¶* Na quicquid debet fieri gratis. *¶* si sit per pecuniam. *¶* turpiter fit *¶* vt not. in *¶* l. iij. *¶* §. si tibi. *¶* s. de *¶* conditione *¶* ob *¶* turpem *¶* causam. *¶* Contrarium videtur notare *¶* Innoc. in ca. *¶* licet *¶* causam. *¶* et de *¶* pbat. *¶* sed intelligi *¶* vt *¶* habet *¶* in *¶* l. iij. *¶* §. de *¶* re *¶* iud.

ADDITIONES.

- a *¶* Alex. *¶* Utrum. *¶* Testis accipiens pecuniam. *¶* vt verum testimo nū dicat *¶* punietur. *¶* et adde. *¶* qd est verū. *¶* etiam si pars sponte offer ret *¶* fm *¶* Jac. *¶* de *¶* Bal. in *¶* anth. *¶* vt *¶* iud. *¶* line *¶* quo *¶* quos *¶* suffra. *¶* §. i. *¶* et *¶* in *¶* l. de *¶* uotū. *¶* c. de *¶* re *¶* mili. *¶* li. *¶* xi. *¶* Et adde *¶* Bar. in *¶* diuus. *¶* s. de *¶* re *¶* iud. *¶* qui *¶* tenet *¶* idem *¶* qd *¶* hic *¶* licet *¶* Inno. *¶* contra *¶* vt *¶* tibi *¶* per *¶* eum. *¶* Et hic *¶* vide *¶* an *¶* testis. *¶* qui *¶* non *¶* venit *¶* citatus *¶* ad *¶* testificandum. *¶* possit *¶* puniri *¶* de *¶* falso. *¶* et *¶* per *¶* Inno. *¶* in *¶* c. *¶* de *¶* cri. *¶* fal. *¶* faciunt *¶* no. *¶* in *¶* l. *¶* p. *¶* re *¶* scri. *¶* in *¶* fi. *¶* Ch. *¶* tra *¶* ius *¶* vel *¶* vti. *¶* pub. *¶* Et de *¶* pena *¶* testis *¶* dicē *¶* tis *¶* falsum. *¶* vide *¶* Ang. *¶* in *¶* l. *¶* §. *¶* de *¶* fca. *¶* et vide *¶* Bal. in *¶* l. *¶* data *¶* op. *¶* c. *¶* qui *¶* accusar. *¶* Ad *¶* Bar. *¶* bic *¶* adde *¶* qz *¶* inter. *¶* qui *¶* no *¶* accipit *¶* pecu *¶* nam. *¶* sed *¶* promittit *¶* certum *¶* testificari. *¶* fm *¶* Bal. *¶* l. *¶* data *¶* opera. *¶* c. *¶* qui *¶* accu. *¶* Et ad *¶* gl. *¶* Bar. *¶* bic *¶* adde *¶* L. *¶* yn. *¶* in *¶* l. *¶* i. *¶* §. *¶* in *¶* r. *¶* q. *¶* c. *¶* de *¶* testi. *¶* et *¶* Spe. *¶* et *¶* Jo. *¶* And. *¶* in *¶* titu. *¶* de *¶* testi. *¶* cog. *¶* ver. *¶* sed *¶* quid *¶* si *¶* te *¶* stis. *¶* et *¶* Inno. *¶* in *¶* d. *¶* diuus. *¶* Item *¶* his *¶* que *¶* dicit *¶* hic *¶* Bar. *¶* de *¶* iudice *¶* adde *¶* Bal. *¶* in *¶* l. *¶* c. *¶* de *¶* condi. *¶* ob. *¶* tur. *¶* cau. *¶* et *¶* Bar. *¶* in *¶* l. *¶* i. *¶* §. *¶* qui *¶* proxi. *¶* s. *¶* si *¶* fugitiuū. *¶* s. *¶* de *¶* furtis. *¶* qd *¶* tamē *¶* limitat *¶* esse *¶* verum *¶* de *¶* iure *¶* ci *¶* uili. *¶* scens *¶* de *¶* iure *¶* canonico. *¶* secundum *¶* Blo. *¶* xi. *¶* ij. *¶* c. *¶* qui *¶* recte. *¶* et *¶* vide *¶* Bal. *¶* omnino. *¶* in *¶* c. *¶* si *¶* de *¶* inest. *¶* inter *¶* do. *¶* et *¶* vassallo *¶* ori. *¶* Et *¶* adde. *¶* qz *¶* ille. *¶* qui *¶* celeriter *¶* ante *¶* quam *¶* articulus *¶* legatur *¶* respōdit *¶* p. *¶* sumitur *¶* falsum *¶* dicere. *¶* et *¶* alius *¶* est *¶* sing. *¶* v. *¶* q. *¶* v. *¶* s. *¶* illud. *¶* que *¶* alij *¶* leg. *¶* Ro. *¶* in *¶* suo *¶* consilio. *¶* cccxxv.

Secunda Bar. super ff. nouo. Lc